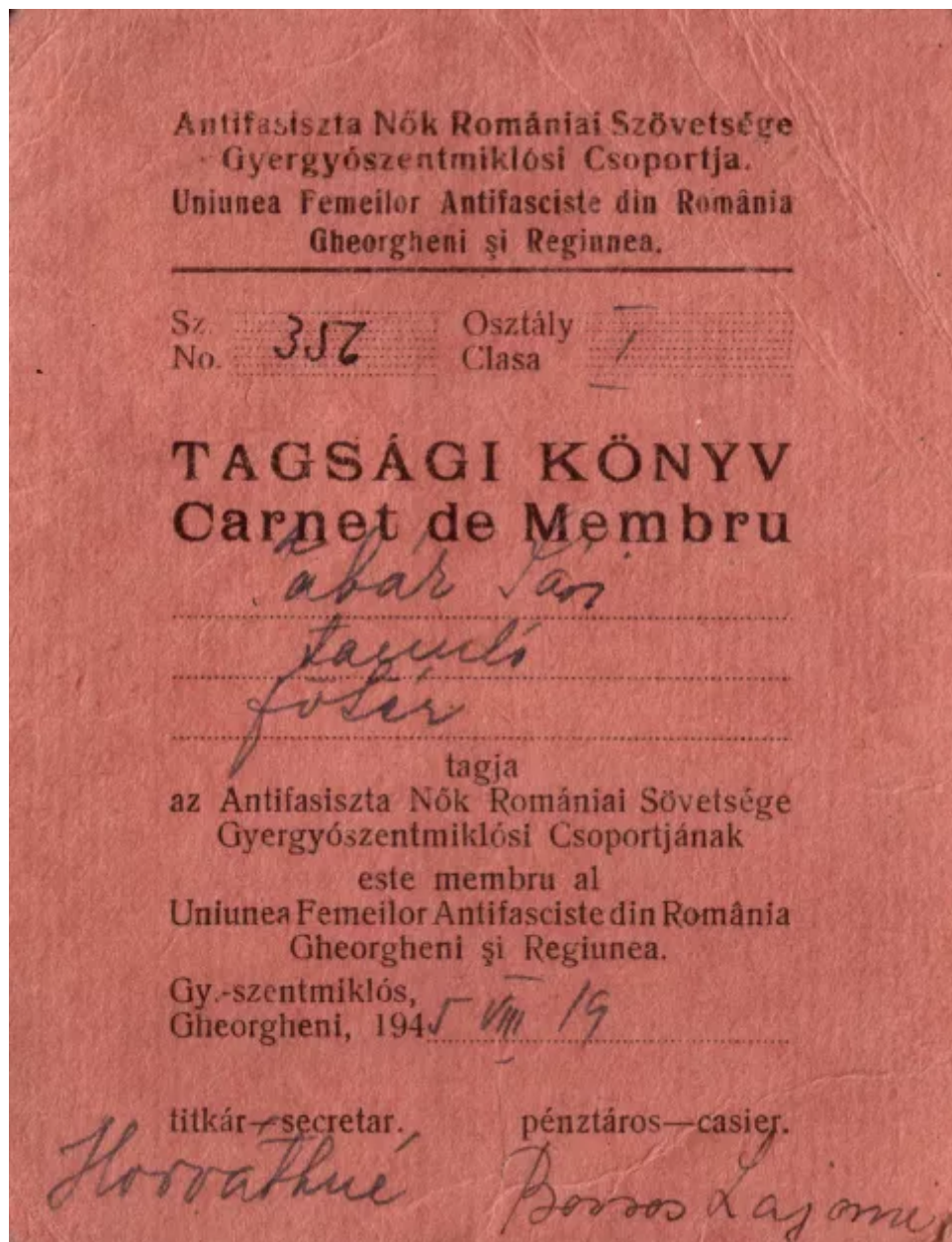

Székely Sára Tagsági Könyve

Ez a tagsági könyv abból az időből van, amikor Gyergyószentmiklóson dolgoztam, 1945-ben. Ez volt a tagsági könyvem, amikor a Zsidó Demokratikus Nőszövetség tagja voltam [A tagsági könyvön voltaképpen az áll, hogy Antifasiszta Nők Romániai Szövetsége. -- A szerk.].

Nem sokkal az után, hogy én visszajöttem az árvaházból Budapestről, 1945-ben, visszatért Horváth néni is, aki annak idején tulajdonképpen elintézte, hogy az árvaházba kerüljek. Amint hazaért, utánam jött, magához vett, már igen közel kerültünk egymáshoz. Megtalálta a házát -- az övéké volt a gyergyószentmiklósi ládagyar --, és hozzáfogott a nők megszervezéséhez. Harcias antifasiszta volt, és magával cipelt -- megvan a bizonylat, hogy a Demokratikus Nőszövetség tagja voltam, tizennégy és fél évesen. És akkor a néni azt mondta, hogy elvégeztem három gimnáziumi évet, be kell fejeznem a negyediket is. És beíratott. Elment az igazgatóhoz. Gyergyószentmiklóson egyetlen gimnázium volt, a fiúgimnázium. Magyar iskola volt, magyarul tanítottak. Horváth néni elment az igazgatóhoz, és elmondta, hogy "Nézze, egy zsidó kislány, visszatért, el kell végeznie [az

iskolát], Budapesten három osztályt végzett el, el kell végeznie a negyediket!" -- négy osztállyal már munkába állhattál akkoriban, ez közepes végzettségi szint volt [Ez a négy osztály a nyolcosztályos gimnázium alsó négy osztálya volt. -- A szerk.]. Az igazgató azt mondta: "De hát hogy vegyek fel egy lányt, hisz ez fiúiskola, nem tehetem." Horváth néni kitartó volt, és mondta: "Nem lehet, neki végeznie kell, és majd meglátja, hogy jól tanul, és segíteni fogjuk a tanulásban, és a záróvizsgát is le fogja tenni" -- akkoriban kíséretséginek nevezték, tulajdonképpen az volt, ami most van a nyolcadik osztály után. Nagyon nehezen ment bele, de beírt.

Jó jegyekkel végeztem el az általános iskolát [Azaz a nyolcosztályos gimnázium alsó négy osztályát. -- A szerk.]. Ez júniusban vagy júliusban volt. És akkor nem tudtam, mit csináljak a továbbiakban. Dolgozni akartam, hogy pénzt keressek, mert bár eltartottak, ez nem volt kedvemre. Beálltam dolgozni egy kenderzsákgyárba. Nem volt éppen gyár, mert csak tíz munkásnő volt, de naturista termelés volt, ott fonták a kendert. Bálákban hozták, megtanultam kendert fonni, kenderszálat készíteni, amiből a krumpliszsákokat szőtték. Megtanultam, és nyolc órát dolgoztam. Időközben megjelentek az első faliújságok, elkezdtem ott aktiválni, amellett, hogy mentünk a falukba Horváth nénival szervezni a demokratikus nőket. És kerestem valamennyi pénzt is.

Időközben megtudtam, hogy hazaérkezett az egyik nagybátyám, apám legkisebbik testvére, Tabák Herman, aki egy közeli faluban lakott, Szárhegyen vagy Alfaluban. Egy faüzemben dolgozott, és eljött Gyergyószentmiklóstra. Ő, szegény, Óradnán nősült meg, volt két gyermeke és felesége. Eljött, nagyon örvendett nekem, de nem tudott magával vinni a falujába. Elmondta, milyen gondja van, hogy nem találta meg a kislányait és a feleségét. Nemigen foglalkozott velem.

Kérdi egyszer a gyergyó[szentmiklós]i gimnázium igazgatója vagy Horváth néni, hogy nem akarok-e óvónő lenni. Akkor kezdtek óvodákat szervezni a munkások gyermekei számára, és nem volt elég óvónő. Volt ugyan egy pár, de rosszul bántak a munkások gyermekeivel, én viszont egy szegény családból származom, és demokratikus nézeteim vannak. Megvan az ajánlás, amivel eljöttem Kolozsvárra, az iskolába. Elküldtek a Pedagógiai Intézetbe vagy Líceumba. Felvételiztem, sikerült az elméleti rész, de nem tudtam énekelni, és nem vettek fel. Akkor Horváth néni azt írta, hogy menjek vissza Gyergyószentmiklóstra, mert találnak számomra valami más munkát ott. De én már itt, Kolozsváron beléptem a Demokratikus Ifjúság Szervezetébe, és nem tértem vissza, már semmi sem kötött oda.